

Provetider.

To Fortællinger.
Af Cornelius Løvetzow

(Fortsat.)

"Jeg skal skrive hjem, Møster Vine, og maa også saa læse lidt."

"Men det ikke var Gud mere velbehageligt, at Kirken tog sig af mig gamle Stoffel, end at De altid sidder og læser i den Bibel."

"Kære, Møster Vine. Guds Ord er min Trost og Hjælp, det kan jeg ikke undvære. Men i Aften vil jeg gerne tale med Dem og også lære eller synge for Dem."

"Ja, det ved jeg nu, men om Aftenen er jeg svømning. — Naa, De lader Dem ikke overtale?"

Trods Hjemmestillingen var Kirken, dybtinde, juld af Fred og Glæde, og hun var uforanderlig det oplivende Element ved Arbejdet.

Det var et underligt, for de andre næsten usatte ligst Tilstidsjord mellem Husmoderen og Kirken. Sommerstider, naar Jørgen Billings brude op, for det gjorde hun joenlig, funde hun pludselig stande og nisse hel gemtlig til Kirken, der nikkede igen og straks havde en Smil paa rede Haand.

Da Slægtingen var vel overstaaet og de sorte Væsfer prøvede og rosie ved Aftens bordet, hvor Møster Vine også havde Sæde, sagde Jørgen Billings til de Hørnmedles Overraskelser: "Hvad mener du, Fader, om at sendes en Kære sorte Væsfer til Kirken's Moder? — Jeg synes Vigebarnet har fortjent det, for hun har været magelsl."

"Hvad jeg synes, at du er en Knop, Rosine, en rørig Knop!"

Men Kirken taffede sin Madmoder med et hjerligt Knop.

Det var en fold November og der var Frostblomster paa Loftslugen i Kirken's Tagkammer. En Nat trængte Sneen ogsaa ind gennem Rundens utelte Indtræning. Tengen var tilsneet og Kirken forudsaa med Bedovelske at Taglungen mattede tilsneet, saa hun ikke længere fandt have den Fendt at aabne den om Aftenen og se lige op, ja lige ind i Guds delige Stjernehimmel. Kort var det heller ikke at maatte nesjes med en parsom Luftforsening gennem Møster Vines lummervare Stue. Dog det maaatte jo siges, at Sneen trængte ind, og saa sagde hun det.

"Naa," hvarede Jørgen Billings uataalmodigt, "det er en net Hjælpe!" Derpaa gift hun ind i Spisehuset hvor Gaardejeren sad med sin Avis og forbaaede ham med en ubryde:

"Synes du egentlig, at det kan forsvares, at Kirken ligger oppe i det usle Tagkammer, hvor det ikke ind paa hendes Seng, og hvor Vandet allerede nu fryser i konden. Ja, jeg spørger bare, om du synes, at det kan forsvares?"

"Nej, og det er en Slam, at jeg ikke har tænkt paa det før. Den sorte Tomprøve bad jo, da Vinteren rigtig meldte sig, om at maatte ligge nede hos Vigten. Adelade vil selvsiglig heller end gerne have Frøsen Vindelse ind til sig."

"Der er daarlig Plads til i den lille, jsmale Stue, saa det kan vi ikke byde Kirken. Jeg har tænkt paa at lade Kabinetet indrette i hende."

"Det fine Kabinet, naa det maa jeg sige!"

Hjælpsels Møblerne skal nu joaa Overtræf, og hvad kan det fraa Stue at huse et sørsligt, ung Pige-barn. Kækklovn er der jo ikke, men Kirken fortjener nok, at du sober en lille Kækklovn og sætter op derinde. Nu har han hjent os over et halvt Aar, uden en Stilling. Naa, jeg synes ikke vi kan gøre mindre."

"Der er noget i det, Møder, men Adelade sover da i Gulde."

Det skal Kirken ogsaa gøre, men den lille Middagstid mellem et og to skal hun have det varmt og hængeligt og for sig selv. Nu kan hun jo ikke ligge fra den hele op paa Øjen. Saal stoler jeg paa, at vi saa Kækklovn i Morgen, Billings!"

Kirken blev baade glad og ørt, da Husmoderen et Par Dage efter første hende ind i det fine Kabinet hvor Tengen allerede var flyttet ned. Der var ganske fint og Lavender og Rosenblæse dufstede fra den lille Kabinet, der stod ovenpaa den ny Kækklovn.

"Naa, er Kirken joaa glad? — Det er min egen Ide, og jeg skal ogsaa nu forse for, at her er varmt hver Dag i Middagstunden. Det lille malede Bord overpaa er sat ved vinduet, for der kunde jo komme en Blæsflat, og jeg er om over det poferede Bord."

Jørgen Billings gift glad hørt; det havde ikke været set for Kød og Blod at øste Kabinetet, men nu var det stet og hun følte en indre Tilsfredshed, der vokede ved Mandens og Datterens udelige Anerkendelse.

Kirken saa sig om i det fremmede Verrelse, hvor hun næsten ikke havde været før. Rigtig hyggeligt førelsomt det hende ikke, men her var gennemvarmt og ogsaa stille.

Blot hun turde sætte den store Bustet kunstige Blomster, der stod under en høj Glasskål, ud af Stuen, og ogsaa den strækkelige Samling jarredes Evighedsblomster og Judaspenge, der stod paa konfoltstabet under det forgyldte Spejl, dog det kunde jo slet ikke gaa an. Og saa de strigende Østertyrbilleder paa Væggene. Hun fannede det lille Tagkammer og om Aftenen, da Rullgardinet med det store Billedet af Frederiksborgslot var rullet ned, langtes hun efter Loftslugen og sit Aftensig op til Stjernerne. Et Par Dage efter var hun dog forsonet med Fristedet og nød Engheden med et taknemligt Øjerte.

"Du kommer da hjem til Jul?" Nigmor vor den første der spurgte, men da hun intet Svar fik, stillede alle Familiens Medlemmer samme Spørgsmål i næste Brev.

"Vi længes efter dig," stred Forældrene, "men er det rigtigere, at du bliver, saa bli." De andre stred bare: "Kom, kom, kom," men Knud tilsljede dog: "Magnus siger rigtignok: 'Overalt hende ikke, men lad hende Fred gøre hvad Hjertet tilsliger."

"Naa, Frøken, Familien vil nu have Dem hjem til Jul, jeg synes, man kan læse det i Deres Ansigt."

"Rejsa faadan uden videre kan jeg jo ikke, men selv om mit Hjælpsels gaver Villadsen, ved jeg ikke, om jeg vil benytte den."

Gaardejeren betænkte sig et Øjeblik og sagde saa hjerligt:

"Jo vist ved De Frøken, det var unaturligt andet, og vi er da ikke faadanne Ummennesker at ville hindre Nejen."

"Ja, saadant et Ummenneske er jeg, Fader! Ja, jeg har faadan glædet mig til at holde Jul med Kirken!"

"Det har jeg ogsaa, Billing, jeg har glædet mig som et lille Barn."

"Det er en daarlig Kærlighed; tror I ikke, at jeg ogsaa gerne vil beholde Frøkenen og høre hende synge Julsalmier? Men jeg siger igen, det er en daarlig Kærlighed."

"Nej, Herr Billing, det er en god Kærlighed og den gør, at jeg bliver." Kirken puttede sit Hoved op til Jørgen Billings Skulder og græd og lo paa engang. Men Adelade styrte op til Møster Vine, og siden ud til Trine, for at melde den gode Tidene.

Kirken stred hjem samme Dag og da Brevet var afsendt og Hjemrekvens Mulighed offlaaret, fulgte Laaerne friet Løb, dog fun et Øjeblik. Skal og glad kom hun ind i Køkkenet, derefter til glindende, brune Gæs med Kartofler og Rødkål og tilsljisti Øblefiserne. Maaltider nødes i forholdsvis Lavhed, dog veksledes venlige, stemtommel Ord Mand og Mand imellem.

Da sidste Vers var funget sjælledes i en Hart to lange Vorde op i Spisehuset, og de tre unge, pyntelig klædte Piger fulgt med at dælle op og sætte frem. Der var Aftær og Nøddeder i Mangene, sjore Saale sammenblandede Sæller og Kanel, jædeagtige Asfetter med Smørstoffer, valdige Brødskaller fuldt med Sigtebrød, sjore Kander gammelt Öl og to Glasler hjemmelavet øl, dog fun et Øjeblik. Skal og glad kom hun ind i Køkkenet, for at melde den gode Tidene.

"Det er rigtignok godt, at De ikke rejser, Tomprøve. Jeg stod lige og tænkte paa et Ord, De engang fortalte mig, at Deres Møder havde sagt: 'Man kan ikke blive rigtig glad ved Livet for man har lært gerne at gøre, hvad man nødig vil, bare der sættes en tyk Streg under gerne, det skal nog passe.' Hørte hviltes jeg, at det var noget Snaa, men senere fortold jeg, at der var god Mening i det, og da jeg nu saa Deres glade Ansigt maatte jeg tænke paa den tykke Streg."

"Nu skal Kirken og jeg blive ordentlig med Julearbejder," jublede Adelade, "og sidde lange oppe om Aftenen, som alle andre unge Piger." Men Kirken gjorde Indvendinger.

"Nej, nej, Fader stred netop: 'Du maa ikke forspilde Julens Befolksigne ved at sidde lange oppe, præste og stille, saa din Ejne ødelægges og du er træt og uoplægt, naar de hellige Dage kommer; jeg forbinder dig det.' Og da fan tro det er Aar, naar Fader Kirken smilte: 'Vare her var en dygtig Fotograf i Nærheden, for jeg tror ikke, at de hjemme vil blive glade over et Billede.'

"Kirken siger noget," Jørgen Billings saa triumfende paa sin Mand, "du henter en Fotograf og saa faa Kirken's Forældre et stort Billede af os alle. Det bliver ingen Herregaard og vil more dem derover."

"Mon?" Gaardejeren saa spørgende paa Kirken, der glad svarede:

"Ja, det er jeg vis paa; Jørgen Billings har saa mange gode Ideer."

"Ja, jeg synes selv at denne er god."

"Saal fan vi ogsaa sende Billedet til Landmalesens," Adelade var levende interesseret.

"Det vil jeg nok først overveje," Faderen synede Panden en lille Smile, og henvendte sig derpaa til Kirken: "Frøsken tenkte vist paa at blive taget vækstilt af, ikke sandt?"

"Ja, hør, men dette er langt morsommere," hun vekslede et glad Forståelsesbillede til Kirken.

"Du og den unge Frøken er bleve vært gode Venner," sagde Gaardejeren senere til sin Østru, men hun svarede roligt:

"Det ligger vist i, at vi nu fender og stoler paa hinanden."

Hun saa forundret, ligesom grundende paa hende, men gøre ingen Indvendinger.

Et Par Dage efter mødte nærmeste Købstads bedste Fotograf paa Kirkehuset. Det var en klar, stille Frostdag og hele Husstanden anbragtes i Gaarden ligederaf Indgangsdøren. Adelade stod midt imellem Forældrene med en Stakkeskilling paa Armen og Kirken, der havde et Klæder i Haanden, til Plads mellem Husmoderen og Trine, Mandene stod paa Gaardejeren's venstre Side, dog havde Røgteren og Drenge Plads ved Trine for at Høvderen, kunde blive nogenlunde regelmæssig. Møster Vine, der ikke turde vore sig ned i Gaarden, stod det med ønde forhåndet Hovedet ud af et aaben vindue ovenpaa.

Halmindelig velskaffet, lod Fotografens Kændelse, og da Billedet igen efter tilslendtes Familien var tilfredsmedet almindelig. Høfene fulgte det ogsaa ud til Efterfølgere og hører fandt sit Ansigt, og jyntes godt om det.

"Du maa spændere en løn Ramme, Billing, og saa stree et Par anerkendende Ord til Kirken's Forældre."

"Det forstaaer jeg mig ikke paa, Kone, jeg skriver bare: 'Glædelig Jul og Taf, at vi maatte beholde den unge Frøken."

"Det er ikke nof, Herr Billing, mer end nof." —

Kirken forarbejdede i al Ro og Mag to Julegaver, en smuk Lysegærd til Jørgen Billings og et hvidt Forælderbillede til Røffefallen, den lille Anne, med hvem hun endnu, og til vekslede Breve.

"Raa, Frøken," Gaardejeren lagde Noisen bort, "fortæl os saa, hvordan Julsften plejer at fejres i Dere's Hjem."

"Vi spiser tidligt til Middag, saa at Trælheden kan være endt inden Klokkerne ringe."

"Det fan vi ikke efterligne; den Dag spiser vi netop fest, da Folk her paa Egne er vant til at spise Julenaderen. Niengrød, Steg og Øblefiser temmelig fest. Men hvordan ellers?"

"Moder pointer altid et dejligt lille Juletræ med mange Lys og rødklædte Øbler, og naar Lysene er tændte synge vi en af Julesalmerne og saa læser Gaardejeren."

"Det maa De gøre her, Frøken."

"Nej, det maa Husfaderen selv gøre."

"Jeg tør ikke."

"Ja, Billing, du tør, for du hør."

"Jeg hører mig saa værdig, Moder."

Han gift sig ind, men da Røffefallen kom, og Salmen: "Julen har bragt velsignet Bud" havde tonet nemlig de oplyste Stuer, hvor hele Husstanden var samlet, traadte han stille frem med Bisen i Haanden, og sagde ganske jævnt og naturligt:

"Naar man forstaar, ikke alene at Gud er til, for det er der vist ingen herinde som har betvivlet, men at han er en nærværende Gud, der hører alt, for alt og ved alt, hvad der bor i vores hønige Hjerter, kan man nu blive bange, men saa hjælper det at høre, hvad Englene sang om ham, der som, sent, hørte af Gud, for at frelse os Staller."

Stemmen var nærvært at høste, da han sagde dette sidste stykke og en underlig halvtal. Højt trængte sig ogsaa frem fra Forældrefamilien og den gamle Agters Stræder, men da han langsomt og højtideligt opstod Evangeliet, var der fuldstommene Stillede og Anmodt i Stuen, og da "Løbet, være du, Jesus Krist"

juigte efter, sang de alle med, hver med sit Næb saa godt de funder.

"Tak, Billing!" Husmoderen tog hans store, brune Haand og højede sit Hoved ned over den, der sadt Laaer over paa den, og tilsljisti hysede hun den.

"Men Kone dog, jeg troer du vil! — Vi maa have nok en Sang, Frøken, før vi gaar til Bords."

Saa kom: "Glæde Jul, dejlige Jul!" —

Da sidste Vers var funget sjælledes i en Hart to lange Vorde op i Spisehuset, og de tre unge, pyntelig klædte Piger fulgt med at dælle op og sætte frem. Der var Aftær og Nøddeder i Mangene, sjore Saale sammenblandede Sæller og Kanel, jædeagtige Asfetter med Smørstoffer, valdige Brødskaller fuldt med Sigtebrød, sjore Kander gammelt Öl og to Glasler hjemmelavet øl, dog fun et Øjeblik. Skal og glad kom hun ind i Køkkenet, for at melde den gode Tidene.

"Det er rigtignok godt, at De ikke rejser, Tomprøve. Jeg stod lige og tænkte paa et Ord, De engang fortalte mig, at jeg bliver." Kirken puttede sit Hoved op til Jørgen Billings Skulder og græd og lo paa engang. Men Adelade styrte op til Møster Vine, og siden ud til Trine, for at melde den gode Tidene.

"Det er rigtignok godt, at De ikke rejser, Tomprøve. Jeg stod lige og tænkte paa et Ord, De engang fortalte mig, at jeg bliver." Kirken puttede sit Hoved op til Jørgen Billings Skulder og græd og lo paa engang. Men Adelade styrte op til Møster Vine, og siden ud til Trine, for at melde den gode Tidene.

"Det har været en sten, Husbond! Glædelig Jul, Godnat og Taf! Det gælder ogsaa Frøken og de unge Piger." Forældrefamilien gif rundt og rakte Haand og saa kom de andre Folke, en efter en, vorpaa de alle forhjælde sig ud.

"Adelade, hal det frem, jeg har stjælt under Gran-grenene ved Træets Bod. Her er en Kasse til dig, Møder, og en flad Palle til Frøsken. Samme stjærlerte Haandkært paa begge Adresser breve."

Da Jørgen Billings fulgte Papiret af, viste der sig en blank Klædkasse og en Seddel hvorfra fulgte Kæret:

"Tak for Sendingen, gif disse hjemmebagte Kager maa smage familien paa Kirkehøj ligesaa godt, som de dejlige sorte Piser smage os. Hjertelig Hilsen og Tak for Kirken. God give os alle en velsgivet Jul!"

"Se dog, Kirken, se!" Men Kirken var hel optaget af sin egen Gave, Dagligsiden derhjemme. Ha, der stod Fader, hvor han lignede, og der sad Møder, ligesaa som hun plejede at sidde, naar hun rigtig følede sig i Hjemmekredsen, nej, det var næsten ikke til at holde ind! — Og der stod Magnus, han havde lagt sin Arm om Knuds Skulder, det var joaa han hende lige ind i Stolen! — Kirken skunde sig ud, løb hurtig op ad Trappen, gennem Møster Vines tomme Stue og ind i Tagkammeret. Vigen kom op i en Hart og hun tank paa Kæn, som hun før plejede, og løb op til de klare, jumlede Stjerner. — Da Klokkerne kimedde jorrig Jul, og Ingensonen og hele hans Hus var paa vej til Kirken, mødte den Magnu. Han hilste høfligt men saa mørk og indeflutter ud og stundede sig bort. Det hande bedrævet hende dybt og ligefrem twunget hende til at bede ham, ja træle Gud om at fræse ham, og nu! — Der var Taarelpor paa Kinden, men Jubel i Hjertet, da han kom ned igen.